

Ostatnia rozprawa ws. śmierci Igora Stachowiaka na komisariacie we Wrocławiu. Stanowisko HFPC

21 czerwca to dzień ostatniej rozprawy przed Sądem Rejonowym Wrocław-Śródmieście we Wrocławiu ws. śmierci Igora Stachowiaka. Podczas rozprawy Helsińska Fundacja Praw Człowieka przedstawiła swoje stanowisko. Wyrok ma zostać ogłoszony jeszcze dziś.

Sprawa Igora Stachowiaka

Igor Stachowiak zmarł w maju 2016 roku na Komendzie Policji Wrocław-Stare Miasto. Z pisemnej odpowiedzi udzielonej HFPC przez Komendanta Wojewódzkiego Policji we Wrocławiu wynika, że wobec Igora Stachowiaka dwukrotnie użyto paralizatora, w tym raz, gdy zatrzymany mężczyzna miał już założone kajdanki. W ocenie Helsińskiej Fundacji Praw Człowieka sprawa śmierci Igora Stachowiaka jest szczególnie istotna. Stała się przedmiotem burzliwej debaty publicznej i ma wyjątkowe znaczenie w kontekście budowania kultury braku tolerancji dla tortur.

Helsińska Fundacja Praw Człowieka zgłosiła swój udział w postępowaniu w sprawie dotyczącej śmierci Igora Stachowiaka przed pierwszą rozprawą, która odbyła się 12 lipca 2018 roku. Cztery osoby są oskarżone o przekroczenie uprawnień oraz psychiczne i fizyczne znęcanie się nad mężczyzną.

HFPC przystępuje lub rozpoczyna strategiczne postępowania sądowe i administracyjne, dążąc do uzyskania przełomowych wyroków, zmieniających praktykę lub przepisy prawa w obszarach budzących poważne wątpliwości z punktu widzenia ochrony praw człowieka. W naszej ocenie zaangażowanie Fundacji w niniejszą sprawę jest obowiązkiem nie tylko statutowym, ale również moralnym. Dzięki przystąpieniu do sprawy w charakterze organizacji społecznej, HFPC może uczestniczyć w rozprawach, zabierać głos i składać oświadczenia na piśmie. Jednocześnie należy podkreślić, że zgodę na przyłączenie Fundacji wyraził zarówno pan Maciej Stachowiak, jak i prokurator, a sąd uznał, że przyłączenie HFPC „leży w interesie wymiaru sprawiedliwości”.

Europejski Komitet ds. Zapobiegania Torturom a sprawa Igora Stachowiaka

Europejski Komitet ds. Zapobiegania Torturom oraz Nieludzkiemu lub Poniżającemu Traktowaniu albo Karaniu w 2017 roku zapoznawał się ze sprawą Igora Stachowiaka. W związku z nią wydał zalecenia, w których wskazał, że stosowanie taserów powinno podlegać zasadom konieczności, pomocniczości, proporcjonalności, uprzedniego ostrzeżenia (w miarę możliwości) i ostrożności. CPT w raporcie ze swojej wizytacji zalecił zwrócenie szczególnej uwagi na powtarzanie wszystkim policjantom instrukcji dotyczących właściwego postępowania w odniesieniu do używania paralizatorów (taserów) i egzekwowania tych zasad. W tym kontekście wszystkim pracownikom policji, jak wskazał CPT, należy wyjaśnić, że taser może być używany tylko wtedy, gdy istnieje rzeczywiste i bezpośrednie zagrożenie życia lub ryzyko poważnych obrażeń. Użycie takiej broni wyłącznie w celu zmuszenia do wykonania polecenia, jak wskazał CPT, jest niedopuszczalne.

Ponadto, CPT chciałby w odpowiednim czasie, uzyskać informacje o wyniku śledztwa w sprawie śmierci Igora Stachowiaka, w tym informacje dotyczące nałożonych kar dyscyplinarnych i karnych. Komitet żąda dostarczenia informacji o podjętych działaniach dochodzeniowych i kopiach wszystkich decyzji procesowych, a także opinii biegłych z zakresu medycyny sądowej, które zostały sporządzone na

potrzeby niniejszej sprawy i kolorowych fotografii w dobrej jakości wszystkich zrobionych zdjęć i raportów z miejsca zdarzenia.

Stanowisko HFPC

W swoim stanowisku HFPC przedstawiła standardy Europejskiego Trybunału Praw Człowieka dotyczące przeprowadzania postępowania w przypadku śmierci jednostki. Powyższe standardy mają pozwolić na udzielenie odpowiedzi przez sąd, czy postępowanie dowodowe zostało przeprowadzone w sposób zupełny i efektywny. Jednocześnie w stanowisku HFPC zaprezentowała, jak Europejski Trybunał Praw Człowieka rozumie pojęcie tortur. Fundacja zwróciła również uwagę sądu na możliwość praktycznego zastosowania przez sądy art. 1 ust. 1 Konwencji o zakazie tortur, który określa definicję tortur. Powyższe standardy mają pomóc w odpowiedzi na pytanie, czy poprzez użycie Tasera X2 nie doszło do niehumanitarnego lub poniżającego traktowania bądź stosowania tortur. Ze stanowiskiem HFPC można zapoznać się tutaj. Streszczenie tutaj.

Przemoc ze strony funkcjonariuszy policji

W [opublikowanym w 2018 roku raporcie](#) „Prawa osób pozbawionych wolności. Podstawowe problemy prawne i praktyczne” HFPC wskazuje na problem nadużywania przemocy ze strony funkcjonariuszy policji. Na podstawie analizy spraw, które wpływają do Fundacji, organizacja za najpoważniejsze problemy uważa niewłaściwe i niezgodne z obowiązującym prawem używanie środków przymusu oraz niedopuszczalne zaniedbania w trakcie wykonywania obowiązków służbowych. W raporcie HFPC przedstawia szereg rekomendacji, które mogą wpłynąć na poprawę sytuacji, są to między innymi: stworzenie ram prawnych umożliwiających nagrywanie interwencji funkcjonariuszy, zagwarantowanie dostępu do adwokata od pierwszych chwil po zatrzymaniu oraz ocena aktualnego stanu prawnego pod kątem penalizacji tortur.

Do pobrania:

- [Stanowisko Helsińskiej Fundacji Praw Człowieka](#)
- [Streszczenie stanowiska Helsińskiej Fundacji Praw Człowieka](#)
- [Raport „Prawa osób pozbawionych wolności. Podstawowe problemy prawne i praktyczne”](#)